

Protestantse gemeente te Kraggenburg

Beleidsplan 2020

Een basis voor beslissingen...

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	2
2.	Het dorp Kraggenburg	3
3.	Onze kerk en de omgeving	4
3.1.	Classis	4
3.2.	Dorpskerken	4
4.	Protestantse gemeente te Kraggenburg	5
4.1.	huidige situatie.....	5
4.2.	Pastoraat.	5
4.3.	Land van verwondering.....	5
4.4.	Ontwikkeling ledenaantal	6
4.5.	Ontwikkeling financiële situatie.....	7
4.6.	groot onderhoud.....	8
5.	Enquête toekomst van onze gemeente in 2014.....	10
6.	Onderzoek vitaliteit van onze gemeente in 2018.....	11
7.	Wat voor gemeente willen we zijn?	12
8.	Relatie met het dorp.....	13
8.1.	De herdenkingscultuur.....	13
8.2.	Zorg en welzijn.	13
8.3.	Onderwijs	14
8.4.	Kunst en cultuur.....	14
8.5.	Oecumene.....	14
9.	Conclusie en aanbevelingen.	15

1. Inleiding

Onze omgeving verandert snel. De naoorlogse verzuiling is grotendeels verdwenen uit het dagelijkse leven. Kerkverlating is al jaren aan de gang. De zoek naar zingeving in deze wereld is nog steeds groot maar wordt hoe langer hoe meer buiten de muren van de kerk gevonden op internet, televisie en sociale fora. Religie is veelal verworden tot een religieus winkelen op diverse podia. Echte betrokkenheid en omzien naar elkaar wordt behalve in de kerken ook steeds meer buiten de kerken beleefd. Door computernetwerken, snelwegen, vliegtuigen en de sterk verbeterde bereikbaarheid is de wereld steeds kleiner geworden. In deze veranderende wereld is er in Kraggenburg een geloofsgemeenschap die ook op zoek is naar haar plaats in deze wereld.

Dit document kan helpen strategische beslissingen over de toekomst van onze protestantse gemeente in Kraggenburg te nemen. Het beschrijft de huidige situatie en hoe die tot stand is gekomen, plaatst dit in een kader van een veranderende dorpsgemeenschap, maatschappij en veranderingen op het gebied van kerk zijn in Nederland. Op basis hiervan komt dit rapport tot een aanbeveling over te nemen maatregelen waarop de kerkenraad zich kan baseren bij toekomstige besluitvormingen.

2. Het dorp Kraggenburg

Het dorp Kraggenburg is 1 van de 10 groendorpen van de Noordoostpolder en heeft ongeveer 1400 inwoners. Het dorp is met 800 hectare bos en rijke natuurgebieden omringd.

Kraggenburg is een recreatiedorp met een aantal voorzieningen om te recreëren. Daarnaast is het een agrarische gemeente maar vinden veel inwoners werk buiten ons dorp (forensen). Er is ook een klein industrieterrein. Kenmerkend voor Kraggenburg is de grote gemeenschapszin. Dit uit zich in allerlei activiteiten die door dorpsbewoners georganiseerd worden. Grote publiekstrekkingen zijn de feestweek, het gezwam rond de dam tijdens carnaval in HCR van Saaze, maar ook kleinere dingen, zoals gezamenlijk eten in het dorps huis (Klokhuis), toneelavonden en een kerstmarkt. Voor de jeugd is 'het hoekje' de plaats van samenkomen in het weekend.

Kraggenburg beschikt dan ook over diverse verenigingen die zich bezighouden met sport, carnaval, toneel, volkstuinen en watersport. Daarnaast is er een dorps huis en zijn er een aantal horecagelegenheden in het dorp en in en om het Voorsterbos aanwezig.

De samenwerkings-basisschool de Fladderiep is voortgekomen uit de fusie tussen de openbare, katholieke en protestantse basisscholen van het dorp. Ze valt onder de stichting Aves en heeft ongeveer 90 leerlingen. Het docententeam is een vertegenwoordiging van de 3 zuilen. Op school zijn kinderen van zowel niet gelovige ouders als gelovige ouders aanwezig. Op school wordt aan Godsdienstige vorming gedaan via de methode Trefwoord. Slechts een enkel gezin stuurt zijn kinderen naar onderwijs in een andere plaats. Er is nog beperkte naschoolse opvang voor kinderen.

Bevolking.

De vergrijzing neemt ook in ons dorp toe en ligt in lijn met de andere dorpen in de NOP. Een klein gedeelte van onze bevolking bestaat uit seizoenwerkers uit Oost-Europa. Volgens een overzicht van de gemeente zijn dit ongeveer 75 personen. Verwacht wordt dat de komende 25 jaar het inwoner aantal zal afnemen, maar dat het aantal huishoudens met 25 zal toenemen. Steeds meer jongeren die vroeger vertrokken zijn nu in ons dorp wonen en worden forens.

Van origine had Kraggenburg een wat grotere katholieke bevolking, met een eigen kerkgebouw, maar sinds 2014 is de katholieke kerk in ons dorp gesloten en zijn de parochianen aangesloten bij de grotere parochie in de NOP. Slechts een enkel katholiek gezin bezoekt ook die diensten. Onze kerkelijke gemeente is als enige overgebleven in ons dorp. Er zijn geen katholieke gezinnen lid geworden van onze kerk.

3. Onze kerk en de omgeving

Onze kerk is aangesloten bij de landelijke PKN. We zijn aangesloten bij de classis Overijssel Flevoland van de PKN. Daarnaast participeren we in het dorpskerkenoverleg in de Noordoostpolder. Kraggenburg is 1 van de 10 groendorpen in de Noordoostpolder.

3.1. Classis

De landelijke PKN is georganiseerd per classis. Tot voor kort maakten wij deel uit van de classis Flevoland. Deze classis wordt echter opgesplitst en per 2018 zal de Noordoostpolder deel gaan uitmaken van de classis Overijssel Flevoland. Wij kunnen in noodgevallen een beroep doen op de classis (ondersteuning).

3.2. Dorpskerken

Onze gemeente neemt deel aan het dorpskerkenoverleg Noordoostpolder. Dit wordt een aantal keer per jaar met de 10 dorpen en Emmeloord gevoerd. Omdat de dorpen in de NOP veelal dezelfde problemen kennen is een van de doelen elkaar beter te leren kennen en te leren van elkaar. De kerkenraad heeft in 2017 besloten om een gering bedrag bij te dragen aan de verdere ontwikkeling van dit platform. Onderwerpen die besproken worden zijn samenwerking tussen de kerken op allerlei gebieden (diaconaat, pastoraat, jeugdwerk, beheer). Binnen de dorpskerken wordt gezocht naar wegen waarbij samenwerkingen mogelijk zijn of worden. Het meest vergaand is een fusie van alle lokale kerken tot 1 grote PKN kerk in de Noordoostpolder. Maar dit is zeker geen streven. Gedacht wordt o.a. ook over het delen van predikanten en kerkelijk werkers tussen de verschillende gemeenten. Wellicht wordt het in de toekomst mogelijk specifieke vaardigheden t.b.v. van eigen gemeenteopbouw in te huren voor een aantal uren per week/jaar maar zover is men nog niet.

4. Protestantse gemeente te Kraggenburg

De geschiedenis van onze kerkelijke gemeente staat uitgebreid beschreven in het informatieboekje van 2019. Voortkomend uit de Gereformeerde Kerk en de Hervormde Gemeente, die in 1994 fuseerden tot de Samen op Weg gemeente Kraggenburg, werd in de 2004 de Protestantse gemeente te Kraggenburg gesticht. We zijn onderdeel van de landelijke PKN. Ons gebouw heeft 3 vergaderzalen, een rouwkamer en een keuken. De kerk heeft 190 zitplaatsen en een prachtig gebrandschilderd raam.

4.1. huidige situatie

Onze kerk heeft 202 leden (Okt 2019) onderverdeeld over 111 pastorale eenheden. Ongeveer 15% van de inwoners van Kraggenburg is lid van onze kerk, wat overeen komt met het landelijk gemiddelde. Ze heeft een dominee in dienst (20% deeltijd op ZZP basis), die belast is met het pastoraat (geestelijke zorg) in de kerkelijke gemeente. Daarnaast is ze eigenaar van het kerkgebouw aan de Voorstraat. Iedere zondag en op speciale christelijke feestdagen wordt er een dienst gehouden in het kerkgebouw, waaraan gemiddeld 40-50 gemeenteleden deelnemen (ca. 20-25% van de leden). Tijdens de dienst is er voor de kinderen van de basisschool kerk op schoot, waaraan tussen de 1 en 5 kinderen aan deelnemen. Iedere eerste zondag van de maand hebben de kinderen een eigen kerkdienst, Kinderkerk, in één van de bijzalen van de kerk. Kerkdiensten worden bezocht door 40+ leden en 65+ leden maar ook enkele gezinnen met jonge kinderen bezoeken regelmatig de dienst. De groep kerkgangers in de leeftijd van 20 tot 40 is klein. Veel gemeenteleden zijn ook vrijwilliger in diverse functies voor het kerkelijk werk (maken bloemetje, koster, oppas, beheercommissie etc.). Het wordt steeds moeilijker om alle functies te vervullen. Onze PKN gemeente is sterk intern gericht op de geestelijke zorg van onze leden en het omzien naar elkaar en is gebaseerd op de uitgangspunten van de Bijbel.

4.2. Pastoraat.

Ds. Timmer doet voor ons pastoraat op zzp basis. Hij doet vooral bezoekwerk aan de oudere gemeenteleden en crisispastoraat (ziekte en sterfgevallen). Hij gaat in 5 diensten per jaar voor. Daarnaast is er een team van ouderlingen, diakenen en bezoekdames. Dit team stuurt de predikant aan en is ook zelf belast met pastoraat. Relatief veel aandacht wordt geschonken aan de jeugd (jeugdkerk, basis catechese, en kinderkerk). Hier is wel zorg omdat het aantal kinderen dat deelneemt aan activiteiten afneemt, met name bij de oudere groepen (jeugdkerk en basis catechese).

4.3. Land van verwondering

Voor groep 1 t/m 3 en groep 4 t/m 8 van de basisschool zijn er in het voorjaar zes en in het najaar zes bijeenkomsten waarbij kinderen spelenderwijs met de verhalen van de bijbel in aanraking komen. Het is een creatieve Bijbelse vertelplek. Een plek waar iedereen welkom is om na te denken over verhalen en het leven om er volgens creatief mee aan de slag te gaan. De kinderen worden uitgedaagd om het verhaal na te spelen met behulp van lego, klei, tekeningen, figuurzagen of anderszins. Onze gemeente heeft zich voor 4 jaar gecommitteerd (financieel) aan dit project en de bedoeling is om dit ook in de periode hierna voort te zetten met vrijwilligers.

De groep tussen de 20 en 40 is een groep die moeilijk bij kerkelijke activiteiten betrokken is. Een samenvatting van de activiteiten is weergegeven in tabel 1.

Tabel 1. Overzicht activiteiten PKN gemeente kraggenburg.

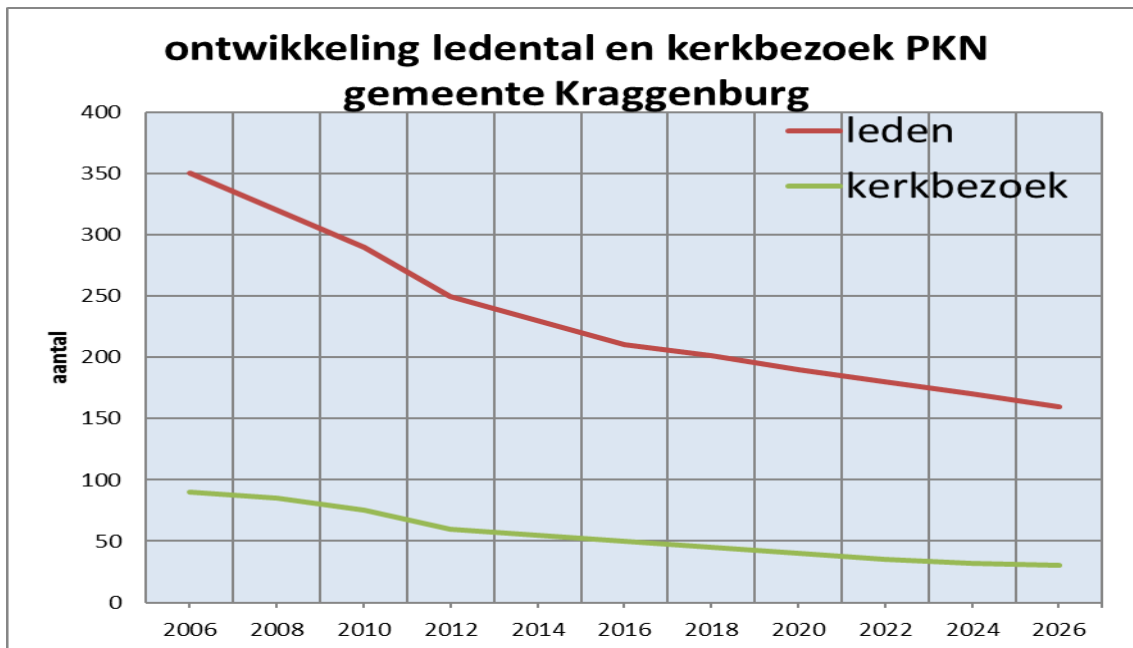
Activiteit	frequentie (nr/jr)	opmerkingen
erediensten	56	
bloementje voor zieken/jublilea etc.	52	voor leden van onze kerk
jeugdwerk		
oppas tijdens kerkdienst (0-4)	vrijwel altijd	
land van verwondering	2 x 6 bijeenkomsten	kinderen van het dorp en eigen leden
kinderkerk	1 x per maand	Avondmaalscatechese kinderen basisschool
kerk op schoot	alle zondagen	kinderen blijven in kerk
jeugdkerk	1 x per maand	13-18 jarigen
jong volwassenen		
gezinsdienst	4 x per jaar	
gespreksgroep/thema avond/jongerendienst	ad hoc	
zangdienst (Let's share the music)	2	
geboortegesprekken	ad hoc	
ouderen (>40 jaar)		
crisispastoraat	12	
gemeentevergadering	2	na afloop kerkdienst
broodmaaltijden	ad hoc	in zaal D
zangavond zomer in Urk	1	
algemeen		
verjaardagskaarten		alle gemeenteleden
bezoekwerk	wekelijks	
kerk open stellen op zaterdagavond	1 x per maand	
PR		
website actueel houden	10 x per jaar	
kerkvaria	10 x per jaar	info voor onze leden
dorpskrant de Uitkijk	5 x per jaar	info voor Kraggenburg
facebook en twitter account	wekelijks	
reclamebord bij de kerk	maandelijks	thema gewijs
participatie klussendag met het dorp	1 x per jaar	samenwerking met het dorp

4.4. Ontwikkeling ledenaantal

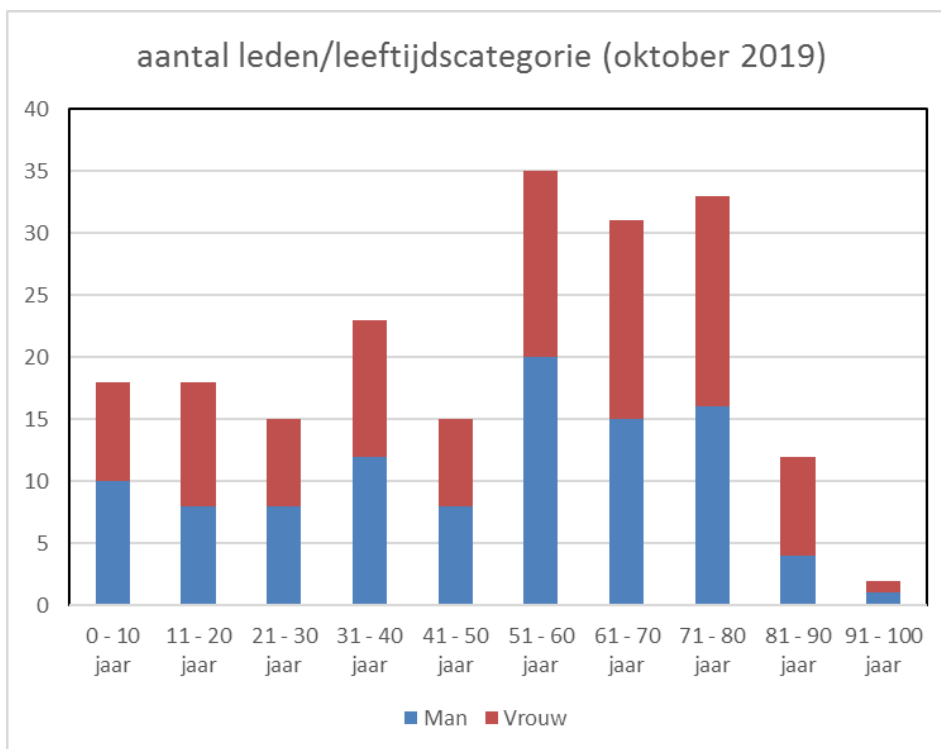
Grafiek 1 geeft een overzicht van de ontwikkeling van het ledenaantal van onze gemeente de komende jaren. Uit deze grafiek blijkt dat het ledenaantal ieder jaar verder af zal nemen door sterfte, verhuizingen en uitschrijvingen, maar dat we verwachten dat we over 10 jaar een stabiele groep van rond 150 leden zullen overhouden. Het kerkbezoek zal naar verwachting redelijk stabiel blijven tot iets afnemen.

Grafiek 2 geeft een overzicht van het aantal leden per leeftijdscategorie. Vooral de groep van 50 tot 80 jaar is sterk vertegenwoordigd. Zij vormen ook een groot deel van de kerkgangers.

Grafiek 1: Ontwikkeling en prognose van het aantal leden en het kerkbezoek van de PGK

Grafiek 2. Overzicht van de samenstelling van de leeftijd van de PGK

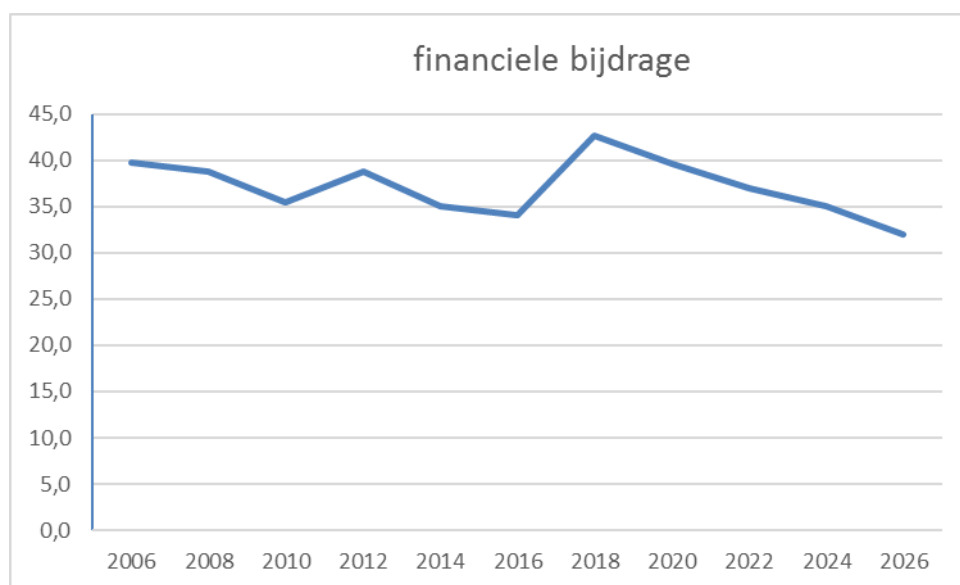
4.5. Ontwikkeling financiële situatie

Om het kerkelijk werk te betalen dragen veel van onze leden bij aan de kosten van onze gemeente. Dit gebeurt door middel van de vrijwillige bijdrage en de dankdaggiften. Vanaf 2016 bedraagt dit bedrag rond de €40.000. De verwachting is dat door het dalende ledental dit zal afnemen. Vaak zijn ook de ouderen degene die het meeste bijdragen. In grafiek 3 is een prognose van de financiële bijdrage van de leden gegeven voor

de komende jaren. Deze bijdragen worden voor een groot deel besteed aan pastoraat (50%). Dit bevat tevens de kosten voor de erediensten (predikanten en organisten), kerkelijk werker en land van verwondering.

Daarnaast zijn er een aantal projecten met de kinderen van de basisschool (land van verwondering) en activiteiten als Let's share the music. De overige kosten gaan op aan preekvoorziening (12%), onderhoud en beheer van de gebouwen (15%), bijdragen aan boven kerkelijke instanties en bestuur (kerkblad, abonnementen etc.). In 2020 is voor de begrote activiteiten ongeveer €14.000 euro meer nodig dan de begrote inkomsten, omdat het laatste deel van het groot onderhoud gedaan zal worden. Deze kosten kunnen we momenteel nog dekken uit de reserves. Op de spaarrekening is nog een bedrag van bijna €100.000 beschikbaar

Grafiek 3. Prognose van de financiële bijdrage (x 1000 euro) van de leden.

4.6. groot onderhoud

In 2016 is ongeveer €36.000 geïnvesteerd in groot onderhoud (kozijnen, keuken en zaal D). Eerder zijn ook het grote raam in de kerk en de dakgoten vervangen. In 2017 is de keuken vervangen en in 2018 is zaal D gerenoveerd. In 2019 zijn de tuin en de bestrating rondom de kerk onder handen genomen. De komende jaren is er nog veel geld nodig voor het resterende groot onderhoud. De verdere uitstraling van de kerk is gedateerd. De gang, zaal A en C zijn aan de beurt om opgeknapt te worden

Tabel 3 geeft een overzicht van de benodigde aanpassingen aan ons gebouw. Een grove schatting geeft aan dat we vanaf 2020 €90.000 moeten investeren om het gebouw weer up-to-date te krijgen. Het groot onderhoud vanaf 2016 hebben we voor een belangrijk deel gefinancierd met een voorschot van €37.500 op een totaal toegezegde subsidie van de landelijke PKN van €50.000. Het laatste deel van de subsidie kunnen we krijgen als de renovatie is afgerond en er een overzicht van de kosten wordt gegeven. Het is wellicht goed om te proberen dit bedrag van de PKN nu al te krijgen. Dit zou mogelijk zijn door een rapportage te maken van wat er al gebeurd is. Omdat de verdere renovatie voor een groot deel uit de reserves betaald moeten worden, lijkt het verstandig deze renovatie te beperken tot het hoogst noodzakelijke en een buffer in de reserves aan te houden om ad-hoc problemen op te lossen. Ad-Hoc problemen zouden kunnen zijn revatie van daken of de verwarming.

Tabel 2: Overzicht groot onderhoud PKN centrum (vanaf 2020)

Activiteit	geschatte kosten (x 1000 euro)
zaal A vervanging plafond en aanpassing verlichting	1
zaal C: vervanging plafond zaal, vloerbedekking en aanpassing verlichting	1
zaal D: upgrade plafond	2
zaal D: vervanging dak en boeiboorden	11
Renovatie van toiletten	3
kerkgebouw en zaal A: vervanging pannen	33
kerkgebouw en zaal A: reparatie metselwerk (hydrofoberen, raamdorpelstenen, stoep)	15
kerkzaal: aanpassing beamer etc.	3
kerkzaal: stoelen i.p.v. banken	6
verwarmingshok: update cv installatie	15
Totaal	90

5. Enquête toekomst van onze gemeente in 2014

In 2014 heeft een werkgroep onderzocht wat er zou moeten gebeuren voor en met onze geloofsgemeenschap in Kraggenburg. De bijdragen van gemeenteleden liepen terug en er was bij een relatief groot aantal gemeenteleden die zorgen hadden over de toekomst van onze kerk.

De werkgroep had een 3-tal realistische scenario's voor de toekomst van onze gemeente opgesteld. Ook zijn bij elk plan de consequenties voor de inzet van gemeenteleden, de invulling van het pastoraat, ons kerkgebouw en de relatie met de rest van ons dorp. Deze scenario's zijn voorgelegd aan alle gemeenteleden. De respons op de enquête was hoog (>65%)

De plannen waren:

Plan A: bestaande gemeente vernieuwen.

In dit plan zou de kerkenraad ingekrompen worden tot een management team (MT). Het pastoraat zou gedaan worden door een kerkelijk werker en gemeenteleden zelf. Ieder lid zou verantwoordelijk worden voor 2 andere gemeenteleden. Hoofdtak MT: organisatie zondagsdiensten, toezicht op diverse commissies en eind verantwoordelijk voor het PGK gebeuren. De relatie met het dorp versterken door de instelling van een PR-team. PGK promoten bij dorpsgenoten door b.v. kleine attenties aan te bieden bij en voor nader te bepalen hoogtepunten of gebeurtenissen. Ook meer korte openstelling kerk voor dorp/katholieke gelovigen en aansluiting bij de website van ons dorp.

Plan B: aansluiten bij buurgemeente.

In dit plan wordt het gebouw verkocht en sluiten onze leden zich aan bij een buurgemeente.

Plan C: (op)nieuw geloven in Kraggenburg

In dit plan wordt onze gemeente omgevormd tot een pluriforme eigentijdse geloofsgemeenschap waarin we in eerste instantie aantrekkelijker zijn voor jonge gezinnen met kinderen die aandacht aan geloof willen besteden en we veel directer werken aan de doelstelling van onze PGK. Om dit mogelijk te maken moet er een nieuwe structuur van zondagsvieringen gecreëerd worden, waarbij meer rekening gehouden wordt met de verschillende groepen binnen onze kerk. De vieringen worden omgevormd tot samenkomsten. De samenkomsten krijgen hierdoor een verschillend karakter. Voor de realisatie hiervan is de benoeming van 1 of 2 pastoraal werker(s) voor 24 uur/week gedurende een periode van 3 jaar noodzakelijk.

Resultaat:

Alle plannen kregen ongeveer evenveel stemmen. Ongeveer 70% van de mensen kiest voor plan A of C of een combinatie van A+C.

Besluit kerkenraad (juni 2014)

Er is geen plan dat er duidelijk bovenuit steekt voor wat betreft de waardering. Er is wel duidelijk als trend waarneembaar dat een kerk in het dorp als belangrijk wordt ervaren en dat we dat willen behouden. De kerkenraad heeft besloten:

- Starten met plan A waarbij vernieuwing, aandacht voor het dorp en pastoraat belangrijk zijn
- Later delen van plan C toevoegen die haalbaar zijn binnen onze gemeente
- Plan B wordt niet verder uitgewerkt.

Nagedacht zal moeten worden of en hoe we eventueel een professionele kracht kunnen inschakelen. Er zullen meer gemeenteleden ingezet worden bij de dagelijkse gang van zaken binnen onze geloofsgemeenschap. Tijdens het traject van verandering zal regelmatig geëvalueerd moeten worden en waar nodig bijgestuurd worden.

Dit is inmiddels geïmplementeerd: De kerkenraad is verkleind, er is meer communicatie met het dorp (PR-commissie via dorpskrant de Uitkijk, website, twitter en facebook) er worden andersoortige diensten georganiseerd (morgengebed, gezinsdiensten) en de kerk wordt regelmatig opengesteld buiten de zondagen om.

6. Onderzoek vitaliteit van onze gemeente in 2018.

In 2018 hebben ongeveer 50 meelevende gemeenteleden meegedaan aan een onderzoek naar de vitaliteit van onze gemeente (Church Life Survey via de Theologische Universiteit in Groningen).

Dit onderzoek gaf inzicht in de interne kwaliteiten, de inspiratie-kernkwaliteiten en de naar buiten gerichte kwaliteiten.

Uit dit onderzoek komt naar voren dat onze leden de zondagse diensten sterk waarderen. Maar ook dat ze mensen willen helpen met praktische hulp in moeilijke tijden (omzien naar elkaar). Ook wordt het delen en uitleggen van religie aan en met de jeugd belangrijk gevonden en staat onze gemeente voor goede zorg voor de gemeenschap en sociale rechtvaardigheid....

De focus in de toekomst moet liggen op het helpen van kinderen en jeugd met religieuze groei en ontwikkeling, de opbouw van gemeenschapszin, binnen en buiten de kerk. Ook groei van de kerk wordt als belangrijk gezien; ook in een grotere lokale kerk. Er moet een duidelijker beleid gevoerd worden, waarin de prioriteiten voor de komende jaren zichtbaar gemaakt worden.

Over het algemeen zijn de mensen tevreden met de huidige gang van zaken....

7. Wat voor gemeente willen we zijn?

Voor de profielschets van de kerkelijk werker die in april 2017 benoemd is en die in 2019 opnieuw gebruikt is heeft de kerkenraad het volgende geformuleerd:

Onze kerkelijke gemeente heeft een grote verscheidenheid aan pastorale eenheden en staat open voor veranderingen en vernieuwingen. Wij willen kerk zijn voor en met het hele dorp waarin de oecumene een prominere rol krijgt (een dorpskerk).

Visie: Alles wat wij doen staat in het teken van Gods grote liefde voor Zijn wereld en elkaar. Een vernieuwende kerk doe je samen.

Missie: De protestante gemeente Kraggenburg wil een open en laagdrempelige gemeente zijn. Dit wil zij doen door midden in het dorp te staan en een geloofsgemeenschap te zijn, die gericht is op de ontmoeting met God. Wij willen Zijn liefde handen en voeten geven door elkaar, parochianen en dorpsbewoners te ontmoeten en waar mogelijk bij te staan.

8. Relatie met het dorp

Om een dorpskerk te zijn is het een voordeel als we de beschikking houden over ons eigen gebouw. De zondagse viering is steeds het centrale punt geweest om samen komen om geïnspireerd te worden en elkaar te ontmoeten. Tot aan de enquête over de toekomst van onze kerk in 2014 waren we nog een vrij sterk naar binnen gerichte organisatie. Op enkele activiteiten na traden we weinig naar buiten. We steunen al jaren het project ISEE in Ethiopië (via de zending en speciale doelcollecten). Voor het dorp zijn we echter nog steeds vrij onbekend. Op een gemeentebijeenkomst die een aantal jaren is gehouden is gesteld dat we meer kerk voor het dorp willen zijn. Genoemd werden toen:

- Bloemetje tijdens kerkdienst ook geven aan andere dorpsgenoten (doen we hoogst zelden)
- Participeren op de jaarlijkse klussendag (hangt sterk van individuele personen af)
- Herdenken overledenen (dit doen we al een aantal jaar, maar zou wellicht nog beter kunnen)
- Zorgproject dorp (onze diaconie participeert)
- Meer PR (website/facebook/ mailing push berichten etc.); dit gebeurt nu systematisch
- Kerk open stellen door-de-week en bij crisis (doen we en bij een crisis is al voorgekomen).
- Oecumenische vieringen (feestweek, Palmpasen, kerst); dit doen we systematisch
- Organisatie activiteiten voor ouderen (er was een leesgroep; dit kan op ad hoc basis)
- Organisatie activiteiten voor jongeren (Land van verwondering); dit doen we.
- Gezamenlijk eten (per straat etc...); dit doen we niet; het Klokhuis heeft dit al ingevuld en we gaan niet concurreren hiermee. Wel ontbijten we als kerkleden wel eens gezamenlijk (startdienst).
- Let's share the music. Dit doen we, maar hiermee trekken we helaas nog weinig andere dorpsgenoten.
- Audio-visuele ondersteuning (extra scherm, camera); dit doen we niet. Is nog niet noodzakelijk).

Binnen de PKN is Jacobine Gelderloos gepromoveerd op een onderzoek naar het voortbestaan van dorpskerken. Kernpunt hierin is het naar buiten treden als dorpskerk.

“Kerken in kleine kernen krijgen toekomst, wanneer zij hun blik naar buiten richten en zich verbinden met wat er in hun dorp speelt...”

Dit specificeert zij in 5 thema's die hieronder besproken worden.

8.1. De herdenkingscultuur

Begraven is altijd al het domein van de kerk geweest, maar de dorpskerk kan aan betekenis winnen als ze weet aan te sluiten bij de zich ontwikkelende wereld van rouwrituelen. In Schildwolde en Hellingum wordt op Oudjaar een dienst gehouden waarin alle overleden dorpsbewoners worden herdacht, ongeacht hun achtergrond. Veel dorpskerken worden betrokken bij de dodenherdenking op 4 mei. En in Baflo ging de kerk open toen daar een politieagent was doodgeschoten.

De openstelling van de kerk iedere zaterdagmiddag kan voorzien in de behoefte vanuit de dorpsgemeenschap. De kerk in Kraggenburg zou zich open kunnen stellen bij een ernstige gebeurtenis in het dorp. Ook zou het zich open kunnen stellen voor begrafenissen van niet kerkelijken uit het dorp. Het beschikbaar stellen van het gebouw zou een optie zijn om meer verbintenis te creëren. Het verdient aanbeveling dit bij 'dorpsbelang' verder onder de aandacht te brengen.

8.2. Zorg en welzijn.

Mensen met een te smalle beurs en vluchtelingen vallen vanzelfsprekend onder de zorgen van de kerk. Maar de dorpskerk zou die zorg veel breder kunnen definiëren, ook in de richting van welzijn. Ouderen die

in een ander dorp naar een verzorgingshuis moeten, hebben misschien behoefte aan een gesprek. Het bloemetje op zondag kan ook naar buitenkerkelijken met persoonlijk leed. Ook het regelen van vervoer voor mensen die zelf niet meer kunnen rijden of geen auto hebben is een manier van zorg. Wij (de diaconie) participeren al in de commissie omzien van ons dorp, maar uiteraard zou dit nog verder uitgebreid en verbeterd kunnen worden.

8.3. Onderwijs

Godsdienst onderwijs is breder dan de dominee die op een dorpschool les geeft. De kerk kan aansluiten bij het breed palet van cursussen in de sfeer van persoonlijke ontwikkeling en levenskunst. Ook is het een plek voor gesprekken over ethische dilemma's, en vragen rond het levenseinde.

De kerk zou lezingen kunnen organiseren in de kerk waarbij een thema wordt besproken die alle dorpsbewoners aanspreekt. Hierbij kan in verschillende leeftijdscategorieën meerdere keren een avond georganiseerd worden door een externe partij/spreker.

De kerk in Kraggenburg houdt in samenwerking met basisschool de Fladderiep jaarlijks diensten (1-3) met medewerking van alle kinderen van de school. Hierdoor bezoeken zij samen met ouders, opa's en oma's de kerk waardoor er verbintenis ontstaat. Het doel is om gezamenlijk plezier te beleven aan deze activiteit.

Daarnaast investeren wij al via 'Land van Verwondering' in een Bijbelse vertelplek voor de kinderen van de basisschool. Dit gebeurt 12 x per jaar na afloop van school en loopt heel goed.

8.4. Kunst en cultuur.

In de Bijbel, rijk aan verhalen en beelden, zitten legio aangrijpingspunten met kunst en cultuur. In Noordbroek hadden de rondleiders van de kerk het jaarthema rampspoed en rijkdom. Een uitgelezen onderwerp voor een kerkdienst die ook interessant kan zijn voor buitenkerkelijken.

Het organiseren van een expositie in een van de zalen van de kerk behoort hierbij tot de mogelijkheden. Het opzetten van cursusavond schilderen of beeldhouwen kan hierbij goed plaatsvinden in een van de bijzalen van de kerk. Ook het geven van muzieklessen valt hieronder. Het houden van muziekkavonden zoals Let's share the music, of het houden van een klein concert in de kerk behoort hierbij ook tot de mogelijkheden.

8.5. Oecumene of dorpsvieringen.

De katholieke parochie is een aantal jaren geleden samengevoegd met omliggende dorpen. Dit heeft geresulteerd in een dramatische teruggang in het kerkbezoek van de parochianen. Er zijn geen parochianen lid geworden van onze kerk, maar een enkel gezin steunt onze kerk financieel. Onze kerk houdt jaarlijks 3 oecumenische vieringen. Tijdens deze oecumenische vieringen zijn er helaas maar weinig parochianen aanwezig. Deze samenwerking zou nieuw leven ingeblazen kunnen worden door meer aandacht te geven aan deze diensten en meerdere parochianen te betrekken bij de voorbereiding van de dienst. Op de gemeentevergadering n.a.v. dit beleidsplan werd gesteld dat het de volle aandacht verdient om deze vieringen om te zetten naar **dorpsvieringen** en het niet te beperken tot de Oecumene. Het hele dorp is meer dan welkom!

9. Conclusie en aanbevelingen.

Onze leden vinden het belangrijk dat er een kerk in ons dorp blijft bestaan. Uit het onderzoek van de ThUG komt naar voren dat de zondagse diensten en het omzien naar elkaar belangrijk is. Het delen en uitleggen van religie aan en met de jeugd is een belangrijke taak. Onze leden vinden een goede zorg voor de gemeenschap en sociale rechtvaardigheid belangrijk.

De focus in de toekomst moet liggen op het helpen van kinderen en jeugd met religieuze groei en ontwikkeling. Ook de opbouw van gemeenschapszin, binnen en buiten de kerk is belangrijk. Hiervoor moet onze kerk zich meer richten op het dorp en proberen een laagdrempelige dorpskerk en ontmoetingsplaats te zijn waar ieder in het dorp zich thuis kan voelen.

In de toekomst lijkt er minder geld beschikbaar te komen door het afnemend ledenaantal. Dit betekent dat we bovengenoemde wensen moeilijker kunnen realiseren. Dit is ongewenst. Daarom is het zinvol om te onderzoeken of er andere inkomsten te verkrijgen zijn of nog verdere efficiency winst kunnen halen waardoor we minder geld kwijt zijn aan activiteiten. Hiervoor zou via de classis of de dorpskerken in de NOP samenwerkt moeten worden met andere gemeenten. We staan hier niet afwijzend tegenover, maar het financiële effect zal waarschijnlijk gering zijn.

Een betere optie is om de inkomsten te verhogen. Dit zou kunnen door de verhuur van ruimtes of om te proberen extra geld te verwerven via subsidies of door speciale acties in het dorp of door onze leden te vragen meer bij te dragen.

Mocht dit niet lukken dan moet gekeken worden waarop bezuinigd kan worden.

Conclusie

Het is belangrijk om op korte termijn te gaan zoeken naar mogelijkheden om extra inkomsten te genereren. Op deze wijze kunnen we het pastoraat voor ouderen, jongeren en het dorp op niveau te houden of zelfs uitbreiden. Een aantal mogelijkheden worden hieronder genoemd maar er zijn er vast meer...

- Renovatie van de kerkzalen zodat ze gemakkelijker verhuurd kunnen worden (b.v. kinderopvang).
- Wervingsactie: Vrienden van de kerk actie (donateurs)
- Organisatie van een Gemeenschapsveiling in samenwerking met dorpsbelang.
- Onderzoeken of we nog een beroep op subsidie kunnen doen.

Aanbevelingen

- Om de uitgroei naar een heuse dorpskerk te maken is het belangrijk om de zichtbaarheid van onze kerk in het dorp te vergroten. Dit kan door regelmatig te blijven publiceren in de dorpskrant 'de Uitkijk'. Hierin moet met name uitgelegd worden wat we doen. De reclameborden bij de kerk vervullen hierin een ondersteunde rol, net als de website en de twitter en facebook account.
- Onze kerk moet midden in het dorpsleven staan. Het verdient hierom aanbeveling dat de grensgangers actief het beleid van onze kerk uitleggen en meedoen aan activiteiten in het dorp.
- We doen al veel voor en met het dorp, maar dit kan verder uitgebreid worden. Te denken valt aan het aanbieden van een mogelijkheden bij het herdenken van overledenen en een grotere participatie in zorg en welzijn.
- Het project 'Land van Verwondering' voor de kinderen van de basisschool moet met kracht ondersteund worden. Door een goede samenwerking met de dorpschool de Fladderiep, is er een mogelijkheid om kinderen te interesseren voor dit project. Met de kinderen komen ook de ouders weer in aanraking met onze kerk. Hiermee wordt de traditie van kerk als vertelplek voor levensverhalen vernieuwd. Onderzocht moet worden hoe we de ouders van kinderen die aan dit project meedoen een aantal keren ook in de kerk kunnen laten komen, zoals nu al gebeurt bij Palmпасen.
- Wellicht is onze kerkzaal ook geschikt voor kunst of cultuur evenementen.
- Verdere actieve opstelling in oecumene is belangrijk. We doen hier al voor een deel aan mee, maar dit kan verder verbeterd worden.